

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . „ 2.—20
za Nemčijo ocelotno . . . „ 29.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . „ 2.—
V upravi prejema: mesečno „ 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . „ 7.—
za Nemčijo ocelotno . . . „ 8.—
za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . „ 13 „
za trikrat . . . „ 10 „
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 18 vin.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 30 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Glavar dr. Kukovec in zboljšanje
plač štajerskemu učiteljstvu.

»Že zaradi namere, to krivico (ker
so naše šole po večini uvrščene v nižje
plačilne razrede) z uravnavo plač po-
praviti, mora dobiti deželni zbor prili-
ko, da redno zbora. Iz ljubezni do slo-
venskih prikrajsanih šolskih občin mo-
rajo slovenski poslanci nazaj v Gradec
k rednemu delu!« Te besede je nagla-
šujoče spustil v obšotelski zrak dne
2. marca 1913 glavar štajerskih liberal-
cev dr. Kukovec, ko je na javnem sho-
du v Podstredi hotel pobiti »klerikalne-
ga obstrukcionističnega zmaja«. (Glej
»Narodni List« letnik VIII., št. 10, z
dne 6. marca 1913, kolona 3., od 26. do
30. vrste.)

In »Slovenski Narod« št. 52. z dne
4. marca 1913 piše med drugim v poro-
čilu o podsredškem shodu in o dr. Ku-
kovcem tamšnjem svetovnoznamen-
item govoru med drugim sledeče:
»... Klerikalni deželni poslanci bi
morali biti za regulacijo učiteljskih
plač... Takih in še več enakih cita-
tov najdemo v dr. Kukovčevih govorih
in poročilih o njegovih shodih. Njegovi
govori so na »mnogostevilno« obiska-
nih shodih se cedili same ljubezni do
bednega učiteljstva, njemu (dr. Kukov-
cu) se je krčilo srce, da morajo njegovi
najboljši agitatorji in skoro edini pri-
staši tako kruto stradati in tako dolgo
čakati na opravičeno zboljšanje plač.
Sveti gnjev je napolnil dr. Kukovčev
liberalno dušo, ko je govoril na shodih
o tem predmetu in o neusmiljenih kle-
rikalcih, ki z obstrukcijo zabranjujejo,
da bi se ta vzvišeni cilj liberalne stran-
ke uresničil. In nadalje pravi dr. Ku-
kovec: »Če bodo slovenski poslanci v
Gradcu še nadalje zabranili redno de-
lovanje deželnega zbora, trpi slovenski
narod tudi pri vzdrževanju ljudskih
šol veliko izgubo... To se glasi tako,
kot bi imelo zboljšanje učiteljskih plač
kako tajno zvezo z vzdrževanjem naših
ljudskih šol. Ta je pametna, g. doktor!

In prišel je oni dan, ko bi se naj v
štajerskem deželnem zboru sklenilo
zboljšanje učiteljskih plač. Bilo je to v
četrtek, dne 16. oktobra 1913, zjutraj.
Naši poslanci v deželni zbornici so bili
prepričani, da bo ljubljene liberalnega
učiteljstva zbral ob tej priliki vse za-
klade svojega govorniškega talenta in
bo v vzseneh besedah prepričal šta-
jerski parlament, da morajo vsi deželni
poslanci, tudi »klerikalni«, glasovati
brez pardona za učiteljske plače, sicer
bodo letele strele in grom na dotične
ključovalce. A kaj se je zgodilo? Dr.
Kukovec, vnetega zagovornika zboljšanja
učiteljskih plač, niti v zbornici ni bilo,
ko se je debatiralo in glasovalo o tej
predlogi! On, junaki dr. Kukovec, je postal
truden, zaspan in sejesplazil iz zbornice
poprej nego je bila učiteljska predloga
pod streho! Mislil si je liberalni glavar:
»Boljše je v postelji na blazini kot v
zbornici na trdi klopi.«

Poslanec S. K. Z. so slikali liberalci
za največje nasprotnike šolstva. Rekali
so na shodih in v svojem časopisu,
»da hočejo oni šolo uničiti ter hočejo
ohraniti ljudstvo nevedno in v temi.
Slovensko učiteljstvo nima neizproše-
nejšega sovražnika, kakor so klerikalni
poslanci, to da so pravi krvniki, ki
bi vse slovenske učitelje najrajši vto-
pili v žlice vode«. Tako in enako se je
čitalo v najracionalnejših varijacijah v li-
beralnem časopisu zadnja leta. Blate-
nje, psovanje in napadanje vseh po-
slancev ravno radi šolstva učitelj-
stva, je bila najvžanejša na ga libe-
ralnih listov. V deželnem zboru
je pa predzadnjičtrick dne

16. t. m., stal vodja teh trino-
ških »klerikalnih« poslan-
cev, dr. Korošec, zagovarjal
težnje učiteljstva, podpiral
njegove zahteve in glasoval
s celim klubom za draginjs-
ko doklado učiteljstvu. A
dr. Kukovec takrat ni bilo od nikoder!
On ni imel časa ziniti kako
besedo, ni imel časa glasov-
vati za ta vitalni interes
slovenskega učiteljstva! Kje
si bil, dr. Alojzij? Ali si moral jemati
kje slovo?

X X X

In vendar se ni uresničilo to, kar
je celjski »Narodni List« (o Kukovčev-
nem govoru v Polju) s tako vehemenco
prerokoval v svoji letošnji 7. številki z
dne 13. februarja, ko je slovesno trdil
med drugim: »... Kdor pravi, da bo
13 slovenskih od 74 nemških (poslan-
cev) s silo kaj doseglo, vara sebe in svo-
je ljudstvo.« To je trdil letos februarja
glavar dr. Kukovec v Polju pri Podče-
trtku. Ni še preteklo devet mesecev od
tega, pa že so naši poslanci pokazali,
kaj prinese naše geslo: »Trd bodi, ne-
izprosen, moč jeklen.«

Kdo frazari, kdo za nos vodi, kdo
goljufa svoje volilce, kdo se dela v mir-
nem času lepega prijatelja ljudstva,
naroda in učiteljstva? Liberalna
Narodna stranka! Kdo leže spat
na mehko blazino, rajši kot bi se v res-
nem trenutku zavzel za svoje ljudi —
celjski liberalni general dr. Veko-
slav Kukovec!

Državni zbor.

Dunaj, 23. oktobra 1913.

V današnji seji je bil namesto
dr. Concija izvoljen za podpredsedni-
ka baron Malfatti.

Avtomobilni davek.

Dejstvo je, da težki avtomobili
močno izrabljajo ceste, povzročajo prah
in tako oškodujejo kulture ob cestah.
Vsled tega se morajo ceste večkrat
posipati in vzdrževati v boljšem stan-
ju. Vse to povzroča občinam, deželam
in državi večje stroške, ki torej opravi-
čujejo davek od avtomobilov. Tak
davek imajo že Anglija, Francija, Ita-
lija, Nizozemska, Španija, Rusija,
Nemčija in dr. Davek je odmerjen po
številu konjskih moči.

Tudi avstrijska vlada je že leta
1907. predložila zbornici načrt avto-
mobilnega zakona, ki pa je obležal pod
klopjo. Leta 1911. je bil načrt odkazan
davčnemu odseku, ki ga je znatno iz-
premenil. Po vladnem načrtu bi dežele
dobivale polovico dohodkov od tuzem-
skih avtomobilov, od inostranskih pa
je hotela vlada imeti vse dohodke. Od-
sek pa je sklenil, da si dežele in drža-
va razdele dohodke od domačih in tu-
jih avtomobilov.

Davek bo plačeval lastnik avtomo-
bila in motorja in bo moral naznaniti
svoje vozilo davčnemu uradu v 30.
dneh, ko bo stopil zakon v veljavo.
Na mejah bodo davek pobirali carinski
uradi. Inejitelj bo moral natančno
naznaniti svoje ime, sistem motorja in
njegovo moč.

Od malega motorja bo davek zna-
šal na leto 5 kron, od motorja s košem
15 kron, od električnega voza 150 K, od
drugih tovornih avtomobilov se bo
plačevala temeljna pristojbina v zne-
sku 60 kron in potem še doklada od
konjskih moči, in sicer od 10 konj 4 K,
do 25 konj 8 K, do 30 konj 10 K, do 35
konj 12 in nad 35 konj 14 K. Tujci pa
bodo plačevali od motorjev po 1 K za
30 dni, do 90 dni po 2 kroni itd. Izde-
lovatelji motorjev in avtomobilov bodo
na leto plačevali po 4, odnosno 30 K.

Davka prosti bodo vojaški in dr-
žavni avtomobili, dalje avtomobili
korporacij, ki smejo pobirati priklado
za javno udravo, avtomobili zdravni-

kov, gasilnih društev, bolnišnic itd.
Zakon stopi v veljavo že z novim le-
tom, ako ga o pravem času reši tudi
gospodarska zbornica. Odsek je sklenil re-
solucijo, naj vlada za vso državo dolo-
či enoten vozni red, osobito glede iz-
ogibanja.

Davek od konjskih dirk.

Druga točka finančnega načrta je
davek od stav pri konj. dirkah. Proti
temu davku ugovarjajo oni krogi,
ki imajo svojo zabavo in mnogi tudi
lepe dohodke pri raznih konjskih
dirkah. Ako preté, da prenehajo konj-
ske dirke, širša javnost ne bo preta-
kala solz za njimi. Rusinski poslanci
bodo porabili tudi to priliko, da z ob-
strukcijo pritiskajo na vlado in Pol-
ljake, naj jim čimprej izdela nov vo-
zilni red za Galicijo. Sicer pa Rusini
ne bodo do skrajnosti izrabili obstruk-
cijskega orožja, da bi letos preprečili
finančni načrt. Doslej je prvi rusinski
govornik Singalewicz govoril nad
štiri ure.

Češko vprašanje.

V torek so češki poslanci v inter-
pelaciji vprašali vlado, kako more
opravičiti upravno komisijo za kralje-
vino češko, ki vodi avtonomne posle
namesto deželnega odbora. Kakor je
znano, je upravno sodišče razsodilo,
da dotični cesarski patent z dne 26.
julija t. l. ni naredba, marveč zakon.
In v komisiji upravnega sodišča so bili
poleg treh nemških prisednikov trije
češki votantje: dr. Pantuček, Popelka
in Srb. Upravno sodišče skoraj ni mo-
glo drugače soditi, ker sicer bi bila na
Češkem v deželni upravi popolna anar-
hija. Ako velja za posameznike pravo
obrambe v sili, gotovo velja tudi za
državo. To so uvaževali tudi češki po-
slanci, ki niso predlagali obtožbe proti
vladi, ki je le prisiljena kršila avtono-
mijo dežele. Ako torej grof Stürgkh
odgovori na interpelacijo, čuli bomo
pač nekaj gromovitih govorov, sicer
so pa ravno interpellantje lahko zado-
voljni, ker vlada z državnimi predujmi
vzdržuje upravo nad vodo.

Varstvo izseljencev.

Vedno lepše reči prihajajo na dan,
kako so celo uradne osebe napeljavale
vodo na mine raznih agentov in ka-
nadske parobrodne družbe. V afero so
zapleteni dva uradnika trgovskega mi-
nistristva, dva gališka okrajna glav-
arja in nekateri gališki in bukovinski
poslanci. Načelnik poljske ljudske
stranke Stapiński je zahteval, naj
poljski klub izvoli posebno komisijo,
da preišče to zadevo. Ta komisija pa
utegne stvar zavleči, ako je ne bo dreg-
al grof Lasocki, ki je zapustil Stapiń-
skega zastavo. Javnost zahteva, da se
posveti v temne kote državne uprave.

Izseljeniški škandal.

Preiskava o nedopustni vabi izse-
ljencev še ni končana. Tudi v parla-
mentu še vlada cele zadeve ni poja-
nila. To pa že zdaj stoji, da je več pa-
ropljnih družb načrtoma vabilo lju-
di, da so se izseljevali in da se je ve-
liko vojaščini podvrženih mladeničev
izselilo. Vsa vaba bi pa ne bila uspešna,
če bi posledice gospodarske krize, v
kateri živimo, in pa mobilizacija ne bi-
la ljudi v taki meri zadnje leto izva-
ljala, da so se izselili. 600.000 ljudi se
je izselilo! 480.000 jih je ostalo v Evropi,
120.000 jih je šlo čez veliko lužo. Naj-
več ljudi sta izgubili Galicija in Buko-
vina. Osobito veleposelniki naše »za-
veznice« Nemčije rabijo pridnih rok.
Iščejo jih v naši državi. Plačujejo lju-
di precej dobro, ker grudo moderno
obdelujejo. Te gospodarske razmere, ki
se čez noč ne bodo izpremenile, so tudi
prekmorske družbe izrabile. Prvotno
so imele monopol v Avstriji za izselje-
vanje v Avstriji tiste prekmorske
družbe, ki jih vodi hamburški Balling.
Kanadska železniška družba pa ima v

Kanadi veliko zemlje na razpolago.
Potrebuje ljudi. Izposlovala si je kon-
cesijo v Avstriji, da sme tudi izseljenec
prevažati. Nastavila je večinoma take
agente, ki jih je družbi vlada priporo-
čala. Začel se je med mogočno angle-
ško kanadsko družbo in med Ballingov-
vim poolom, ali kakor se tudi naziva,
s »Hapagom« boj na nož. Oba trusta
sta izvedla silovito agitacijo in sta va-
bila izseljenec, kar sta mogla. Vladni
činitelji so gledali to vabo, ne da bi jo
bili takoj izpočetka zadušili. Zdaj, ko
je že velika politična kriza končana, ko
je krava že iz hleva, je vlada proti ka-
nadski družbi nastopila z vso silo.
Ampak tako nedolžne, kakor se dela-
jo, tudi Ballingove družbe niso bile.
Društvo ogrskih kmetov dolži Ballin-
gov pool, da je leta 1912 do 60.000 iz-
seljencev iz naše države vkrcal v ino-
zemskih pristaniščih, in sicer takih iz-
seljencev, ki niso imeli potnih listov.
Ogrski poslanec Buday trdi, da je bilo
med njimi veliko takih, ki so se izselili
za to, da jim ni bilo potrebno obleči vo-
jaške suknje!

Kdo je ovadil kanadsko družbo.

Pododsek proračunskega odseka je
včeraj nadaljeval razpravo o izselje-
niškem škandalu. Vlada še sicer ni
razkrila vsega, a nekaj novih podatkov
je le bilo v tej seji podanih. Pred vsem
stoji, da je Grünhut zalagal tako vojno
kakor druga ministrstva z vlogami, s
katerimi je ovajal kanadsko družbo in
le kanadsko družbo. Domobrambni
minister Georgi je povedal, da je voj-
no ministrstvo takoj Grünhutove
ovadbe prizadetim ministrstvom od-
stopilo in zahtevalo, da naj se ga ob-
vesti o uspehu preiskav. Generalni
major Czapp je izjavil, da je došla ce-
la vrsta Grünhutovih ovadb na vojno
ministrstvo začetkom majnika. Pozne-
je so sledile ovadbe na ovadbe. Odloč-
no se je Czapp zavaroval proti očit-
kom, da bi bil Grünhut zaupnik ali
konzulent vojnega ministrstva. No-
tranji minister Heinold izjavi, da se
je, še preden so došle Grünhutove
ovadbe, naročilo deželnim vladam, da
naj najodločnejše proti izrodkom izse-
ljevalne propagande nastopijo. Gene-
ralni major Czapp je izjavil, da je
Grünhut ovajal le kanadsko družbo.
Baron Heinold ni hotel povedati imen
oseb, ki so prizadele pri škandalu, ker
se vsa zadeva še preiskuje. Preiskale
so se pisarne drugih družb in več pot-
nih pisarn. Nekaj pisarn so zaprli. Ne
gre se za to, da bi se postopalo zgolj
proti kanadski družbi, marveč za to,
da se izrodki pri vseh podobnih po-
djetjih odpravijo. (Torej so tudi kanad-
skemu podjetju »podobna« podjetja
ravno tako delala, kakor je postopala
kanadska družba. Tako oistro se pa
proti družbam, ki jih hamburški Bal-
ling vodi, ne upajo postopati, ker Bal-
linga, kar je splošno znano, zelo prote-
žira nemški cesar Viljem. Nemčija je
pa naša zaveznica.) Trgovinski mini-
ster dr. Schuster je oistro obsodil
Gründhuta, ker je poizkušal kompromi-
tirati sekenega načelnika Riedla in mi-
nistrskega tajnika Kautzkyja, ne da bi
bil navedel za to dejstva.

Kje manjka največ vojaščini podvrže-
nih oseb. — Balling ni hotel odklanjati
prevoza vojaščini podvrženih oseb.

Georgi je naznanil, da manjka
največ novačenju podvrženih mladeni-
čev v Dalmaciji. Dalmatinski izseljenci
se pa večinoma vrnejo nazaj domov.
Dalmaciji sledi Galicija, za njo pa Bu-
kovina, Koroška, Kranjska, štajerska,
Primorska in Moravska. Najmanj mla-
deničev manjka pri novačenju v Šlezi-
ji, na Češkem, Tirolskem, Predari-
skem, Zgornjem in Spodnjem Avstrij-
skem in na Solnograškem. (To podaja
natančno sliko tudi glede na gospo-
darsko stanje posameznih dežel. Libe-
ralno slovensko časopisje zadnje čase
laže, da je naša stranka vzrok,

ker se toliko ljudi izseli v Ameriko, češ da premalo za deželo skrbi. Liberalni licemerci naj znajo, da so revščino našega kmeta liberalci povzročili, ki so našo deželo gospodarsko ugonobili, ker niso čisto nič za kmeta storili in so menda smatrali za svojo glavno politično in socialno dolžnost, da so glasovali za podporo nemškemu gledališču v Ljubljani, dokler so na Kranjskem vladali. Gospodarske rane, ki so jih liberalci kmetu zadali, se pa v kratki dobi 6 let, ko gospodari v naši deželi S. L. S., ne morejo zaceliti, dasi se je tozadevno več v tem času storilo, kolikor so ves čas prejšnji gospodarji za ljudstvo storili. General Zapp je s številkami pojasnil, kje da žive osebe, ki so se odtegnile vojaški dolžnosti. — Sekčni načelnik Riedl je nato prečital pismo zastopnika Hapaga, Weichs-Glona, ki ga je pisal dne 20. julija t. l. trgovinskemu ministru. Izjava, da je glavni ravnatelj Ballinga obvestil, da se nemška vlada ne obveže, da bi ne prevažali skozi Nemčijo vojaščini podvrženih avstro - ogrskih državljanov, dokler tega ne stori tudi angleška in druge vlade, oziroma paroplovne družbe.

Koliko denarja pošljejo izseljenci domov.

Nadalje izjavi Riedl, da pošljejo izseljenci vsako leto približno 250.000.000 kron domov. Glavni vzrok izseljevanja v Galiciji je slab gospodarski položaj, avstrijska gospodarska politika mora skrbeti, da dobe Galičani delo doma. (Čudno, da gospodje civilni ministri le Galicijo vidijo, med tem ko generali vidijo tudi jug. Gospodje »civilni« ministri naj ne skrbijo samo za severne kraje, marveč tudi za jug, na katerega jih generali še bolj kakor na Galicijo opozarjajo.)

Tuja država povzročila izseljeniški škandal.

Berolinska »Nationalzeitung« piše: Pri kanadskem škandalu gre za to, da se vedoma in načrtno oslabi avstro-ogrsko armado. Kakor je vplivala deprimujoče svojčas Redlova afera v vladnih krogih, tako tudi ta škandal vpliva. Zdi se da ima vmes svoje prste neka tuja velesila. — Mogoče je to, kar smo i mi že enkrat pred kratkim naglašali. Kakor pa dokazuje Weichs-Glonovo pismo, je tudi naša zveznica Nemčija slabila moč svoje zavezniške armade, ker je prav rada vozila po pruskih državnih železnicah v zavezni Avstriji vojaščini podvržene osebe! Bogata nemška zveza Hapag ni zahtevala nikdar potnih listov, marveč so sprejeli na ladje »Hamburg-Amerika-Line« in »Lloyda« vsakega in vsako, samo da je bil zdrav in da je plačal in da je imel pri sebi vsaj krstni ali pa domovinski list. Ravno tako kakor Angleška zadnjih devet mesecev so nemške in nizozemske ter francoske prekmorske družbe pa »Cunard« slabile v lepi slogi moč naše armade.

Zopel strašna nesreča pod zemljo.

Dawson (Nova Mehika), 23. oktobra. V »Jelenovem rovu« je strašna eksplozija povzročila, da je 130 do 180 rudarjev ločenih od sveta. Močni rešilni oddelki izkušajo vdreti v rov. Sodi se, da bodo večino rudarjev rešili, ker je za zračenje dobro preskrbljeno. Zenske in otroci oblegajo rov. Dogajajo se strašni, srce pretresujoči prizori...

Dawson, 23. oktobra. Rešilni oddelki so danes rešili iz premogokopa 23 živih rudarjev. Nekaj jih ni bilo zvestnih. 14 mrtičev so tudi spravili z rova. Ceo noč so delovali močni ventilatorji. Strokovnjaki sodijo, da se je vnel suh premogov prah.

Kruppov škandal

se nadaljuje. 23. t. m. je kazensko sodišče v Berolinu pričelo razpravo proti bivšemu uradnemu načelniku Kruppa Maksimilijanu Brandtu in proti Kruppovemu ravnatelju Ecciusu. Obtožnica očita Brandtu, da je podkupoval zato, da je dobil na razpolago material, ki bi moral v interesu obrambe ostati tajen, ne da bi bil nameraval material odstopiti kaki tuji državi. Eccius je obtožen, da je Brandtu pomagal. Eccius odločno zanikava, da bi bil kaj zakrivil. Tudi Brandt trdi, da ni ničesar storil, kar bi bilo kaznjivo. Nikdar ni nameraval podkupovati. Osebe, ki so mu kaj zapale, so to iz prijateljstva storile. H Kruppu je vstopil l. 1898. V Berolin je bil premeščen l. 1906. Eccius ni vplival na njegovo premešitev. Schütz mu je naročil, da naj v prijateljskem obnavljanju z gospodi vojnega ministrstva poišče za cene konkurence, ker konkurenčne tvrdke ravno tako postopajo.

Za Kruppovo tvrdko ni nobenih tajnosti, ker se vse uradno izve, kar hoče izvedeti. Išče naj stika s svojimi prejšnjimi tovariši. Stroški se mu povrnejo. Prepovedano mu je bilo kaj obetati ali kaj dati. Če kedaj plača kak kozarec piva, se mu ni zabranilo. Tilian mu je dajal pojasnila glede na cene konkurence in glede na naročila topov in delov topov. Mogoče, da je v dveh letih izdal za pijačo Tilianu kakih 100 mark. Tuintam je Tilianu kaj malega posodil, kar mu je ta vselej vrnil. Ko je bil Tilian premeščen, je občeval z njegovim naslednikom narednikom Schleuderjem. Plačal mu je večkrat pijačo. Ob godovih mu je skupaj 200 do 300 mark podaril.

Dnevne novice.

— **Shod zaupnikov S. L. S. v Kamniku.** Kmečka zveza za dekanijo Kamnik in Slovensko katoliško društvo za kamniški politični okraj sta zborovali v četrtek, dne 23. oktobra 1913 v Kamniškem domu. Prostorna dvorana je bila nabito polna zaupnikov, skoro polnoštevilo zbranih županov in odborikov sodnega okraja kamniškega, lepo število meščanov, med drugimi mestni župan dr. Dereani, podžupan Grašek, več svetovalec in odbornikov. Istotako so bili polnoštevilo zbrani duhovniki dekanije kamniške. Tudi brdski okraj je poslal svoje zastopnike: dekana Bizjana, člana okr. šol. sveta Pozniča itd., dasi ima ta okraj v kratkem svoj posebni zaupni shod v Moravčah. Lepo je bilo videti v dvorani zastopnike daljnega Motnika, Spitaliča na eni strani in Trzina, Skaručine in Vodice na drugi, umevno, saj je ni v celem sodnem okraju niti ene občine v liberalnih rokah. Završalo je po dvorani, ko je dr. Krek opozoril na veselo dejstvo, da se zborovanja kmečkega ljudstva udeležuje tudi izvoljeno zastopstvo kamniškega mesta in je v iskrenih besedah pozdravil našega župana, podžupana in odbornike in ob gromovitem odobravanju konstatiral, da je ta shod trden izraz krepke volje za vzajemno, bratsko sodelovanje seljana in meščana, kmeta, obrtnika, trgovca in delavca. Te vzajemnosti ne razdere nobena sila več. V oduševljenih licih zborovalcev vrlih kmečkih mož je žarelo veselje, da Kamnik ni samo po svoji prirodni lepoti vreden njihove vneme, da jim ni samo po političnem značaju — središče, nego da je zdaj po mišljenju ogromne večine tega mesta uradno ostal naš. Nepobitno, absolutno trdno je za vsakega, kdor je imel priliko gledati zaupni shod, da imajo res in izključno v imenu okraja pravico govoriti moške, zbrani na tem shodu. Samo oni in nihče drugi! Tisti, ki so po svoji službi poklicani za zaupnike ljudstva in ki jim ljudstvo v tem okraju tudi pristržno zaupa in vsi tisti, katere je ljudska volja postavila za zastopnike ljudstva po občinah, so bili zbrani. In ti so govorili. Kakor en mož, kakor ena usta, soglasno in kar je več, z željo po boju, z zavestjo absolutno gotove zmage s prekipeljavim navdušenjem! S o g l a s n o — bil je res en glas, še več — bilo je eno samo srce. Ni nam treba niti namigniti, kaj čuti in govori to srce o liberalcih. Mimogrede omenjamo govor predsednika Val. Benkoviča, dekana Bizjana, dr. Kreka in dekana Lavrenčiča. Ti govorili bi se dali tudi zapisati. Ne da se pa zapisati moč in izraz neupogljive volje, ki je priklopila do vrhunca, ko so vsi zborovalci brez izjeme stoji z gromovitim odobravanjem in vzkliki zaupanja določili za kandidata pri bodočih volitvah dekana Lavrenčiča za splošno in dr. Kreka za kmečko kurijo v zmislu sklepov, ki sta jih že prej storila odbor Kat. pol. društva in Kmečka zveza.

— **Kandidat gorenjskih mest dr. Vinko Gregorič.** Takoj po shodu zaupnikov so se posebej sešli zaupniki kamniškega meščanstva S. L. S. ter so soglasno sklenili ponuditi kandidaturu vrlemu dosedanjemu poslancu, ki si je v tako kratkem času pridobil popolno zaupanje svojih volilcev.

— **»Narodnoobrambni Vestnik«,** v katerem bo poročilo o III. veliki skupščini »Slovenske Straže«, bo priložen jutrajšnji številki »Slovenca«. Prosimo somišljenike, da to številko »Narodnoobrambne Vestnika« natančno prečitajo in številko spravijo, da bodo tako vsak čas imeli pri rokah pregled enoletnega dela »Slovenske Straže« in jo lahko povsod in ob vsaki priliki priporočali.

— **Socialni demokratje o svojih zaveznikih.** »Dne« je nedavno pisal, da je g. Dolfe Ribnikar prišel na socialno-demokratski shod v ljubljanski Mestni dom, da se ustvari »antiklerikalni blok, koalicija vseh onih, ki hočejo re-

šiti deželo klerikalnega režima.« V Zagorju ob Savi je bil v nedeljo soc. dem. shod, na katerem je dejal Cobal, da »pač ne bode drugega izhoda kot ta, da kar se ni do kosti klerikalno, to se mora združiti in iti v boj. Znani liberalci Tauffer je pa na shodu vpil, da se »mora iti složno v boj proti klerikalni strahovladi.« Soc. demokratska »Zarja« bi morala v teh dneh vendar hvaliti naše liberalce kot vzor mesečnih ljudi, ki so vredni spoštovanja proletarijata. S kakimi imetnimi duhovi se sedaj veže socialna demokracija vendar le včasih svojim bralcem pove »Zarja«. Te dni je rekla o najbolj kričočem zavezniku uredništvu: »Pri »Dnevu« imajo nekakšnega učenjaka, ki je enkrat o, enkrat paragraf, ampak — Bog se ga usmili! — pod streho je vedno enak. Notice piše, tako od vseh dobrih duhov zapuščene, da se čitatelj pomilovanja vprašuje, kakšna čudna zmota ga je pripeljala med žurnaliste, ko je na svetu dovolj opravkov, za katere bi bil gotovo sposoben.« Pravi, da ima »Dan« prismojene fraze, in da bi socialni dem. morali kandidirati na Studeneč ljudi, ki vedo toliko kot vol o vegetaciji na Marsu in končno pravi »Zarja« o najbolj kričavem zavezniku: Kdor si sam izdaja sprječevalo puhloglavosti, res ne sme pričakovati, da ga bo kdo upošteval in se z njim resno bavil in »kdor dela propagando za zblaznelost naroda, ima pravico do psihiatra, ne pa do polemiknih odgovorov.« — Zaveznikstvo naše socialne demokracije je torej zelo žalostno in za pametne ljudi prav nič vabljivo in nenevarno.

— **Za župana mesta Škofja Loka** je bil dne 23. oktobra izvoljen gosp. Josip Hafner, svetnik trgovske zbornice; za podžupana pa gosp. dr. Ivan Hubad, okrožni zdravnik.

— **Kardinal Skrbensky v Celovcu.** Kardinal dr. Leon baron Skrbensky, knez in nadškof v Pragi, je došel 22. t. m. na svojem potovanju iz Rima v Celovec na obisk k svoji sestri, soprogi polkovnika barona Stillfrieda. Kardinal Skrbensky je bral včeraj zjutraj ob 8. uri sv. mašo v mestni župni cerkvi in nato tudi posetil tekom dopoldneva knezo-škofa dr. Keltnerja. Kardinal je še tekom včerajšnjega dne nadaljeval svoje potovanje v Prago.

— **Ljudsko šolstvo.** Na mesto učiteljice Margarete Cunderc, ki je na dopustu v svrhu študij, je imenovana za suplentinjo na osemrazredni mestni dekliški šoli v Ljubljani bivša suplentinja v Brdu Vera Kersnik. — Na mesto učiteljice Marije Račič, ki je zaradi bolezni na dopustu, je imenovana za suplentinjo na Brezovici, bivša suplentinja v Ligojni Angela Vode. — Učiteljica Karolina Kuhler je imenovana za provizorično učiteljico na ljudski šoli v Mirni peči.

— **Občinske volitve na Gorenjskem.** V novoustanovljeni občini Šenčur pri Kranju je bil minulo soboto izvoljen za župana s 13 proti 11 glasovom gosp. Ivan Okorn, po domače Kobiljekar z Visokega pri Kranju. Prvi svetovalec je gosp. Jožef Golob, gostilničar v Šenčurju.

— **Vrat si je prežezal** dne 23. t. m. posestnik Jernej Bogataj v Suhem Dolu, obč. Trata. Menda se mu je zmešalo. Prepeljati so ga v ljubljansko deželno bolnišnico.

— **Nezgoda.** 17. t. m. je vulgo Zunsta iz vinograda v Cerovcu zelo hitro vozil v dolino in je pri tej priliki povozil 70letno Marijo Redek iz Cerovca. Pripeljali so jo v žensko bolnišnico v Kandiji.

— **Zapri so ga.** 18. t. m. je orožništvo iskalo po Novem mestu slikarskega pomočnika Franceta Radi, ki je isti dan popival s slavnikačem Kleindinstom. Radi je v tej družbi plačal za en liter vina in ker ga je imel že dovolj, je končno odšel domov. Kleindinst je pa še naprej popival pozno v noč. Doma je pa zapazil, da mu manjka mošnjček z bankovci. Vrnil se je nazaj v gostilno k Amerikanu Čižmeku in je kot bivši žandar vsem navzočim gostom preiskal žepe. Našel ni pa nič. Domislil se je končno na gosta Radija in ga pustil aretirati, češ, da me je obljubil in videl, da imam denar. Orožništvo je Radija izsledilo v postelji in odvedlo v preiskovalni zapor. Med tem se je Kleindinst streznil ter izpovedal, da ni imel 100 gld. temveč le morebiti 100 K, slednjič pa samo 50 K. — Radija je vsled tega sodišče izpustilo, ker dvomi o krivdi. Kleindinst pa išče bankovce še vedno po Zabji vasi.

— **Zabredel je!** 24 letnemu Francu Homcu iz Ljubljane so umrli starši prerano, vsled česar je moral zapustiti 5. gimnazijski razred. Nihče se ni zanj brigal in zato je fant propadel. Vdal se je pijači in kar je kot dninar zaslужil, je vse zapil. Končno je zašel v konflikt s kazenskim zakonom. Bil je

leta 1907. radi uboja obsojen v 3letno ječo in je bil tudi pozneje od leta 1910. naprej za razna dejanja kaznovan. Letos je prišel na progo v Uršno selo. Tu je pridno delal, a ko je dobil 19. t. m. »kontežino« se ga je bil prav pošteno nasrkal. Ipil je in pil, slednjič, ko je pa vse zapil, je postal rabijaten. Začel je Uršnoselčanom groziti, da bo požgal vas. Ker je pa Uršno selo bilo v l. 1912 zažgano in je takrat dokaj pogorelo, so bili ljudje v strahu in poklicali orožništvo, ki je Homca aretovalo in oddalo okolišni sodniji.

— **Nezgod.** 24 letin Lovro Benedikt, voznik llapec pri A. Pečarju v Novem Vodmatu, je peljal 23. t. m. streljo v St. Lenart. Pri tem pa je padel z voza pod kolesa. Poškodovan se je znatno na glavi in životu ter si tudi zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

— **Muzikaličen tat.** Tatinski, muzikalni poželjivi uzmovič, oglašil se je bil v zadnjem času tudi na Črnučah. Pri nas omejil se je samo na Griesbacherjev »Repertorium chorale«, ter vzel, za vsak slučaj kako improvizacije k partituri še dva glasa seboj. Pustil pa je »Cecilije« in druge stvari lepo pri miru. Soditi po tem, postal je že precej objesten, ker sega le še po boljših rečeh, ali pa mu je morda trebalo ravno še teh malenkosti za izpopolnitev svoje »častivredne« muzikalične zbirke. — Malo pogona na to, muzikaliji lačno zver tudi ne bo škodovalo?!

— **Hrvaški dezertirji.** V Lindavu so dne 22. t. m. prišli in v Bregencu zapri 18 mladih Hrvatov, ki so bili vpoklicani pod orožje, a so se hoteli vojaški sukni izogniti z begom v Ameriko.

— **Nasilnež.** Posestnik Jožef Zavržen v Boštanju je zelo vdan žganjepitju in kadar se napije, je nasilen. Pred nekaj dnevi je prišel pred hišo svoje sestre Marije v Zagradec, kjer je pričel razgrajati. Nato je pograbil tudi velik kamen in ga poizkušal vreči v njeno stanovanje, kar se mu pa zaradi teže kamna ni posrečilo, kajti zadel je le spodnji del okna. Sestra se je iz strahu pred bratom skrla na podstrešje. Zavržen je odšel proti domu, se oborožil s sekiro in se vnovič vrnil k hiši svoje sestre. Na njene klice na pomoč se je posrečilo sosedu odvrtiti ga od namere, da bi sestri delal škodo. Izrazil se je namreč, da bi bil po hiši tlak razsekal. Imel bo sitnosti pri sodišču.

— **Potegnjeni Požuncl.** 18. t. m. je neki požunski list priobčil vest, da se istega popoldne na Esterhazyjevem trgu vrši javen polet. Za priobčenje te vesti je bil prejšnji dan prosil neki neznan gospod, ki se je predstavil kot Poul Oskar Dumont, pilot Albatrosovih delavnic v Johannisthalu in se izkazal tudi s priporočilnim pismom nekoga požunskega nadporočnika. Popoldne se je cel Požun zbral na Esterhazyjevem trgu; bilo je 10 do 12.000 ljudi. Policijski nadzornik je prišel s štiri-desetimi možmi, ki so napravili prostor; prikorakalo je tudi vojaštvo, a se takoj zopet vrnilo v vojašnico. Na vseh straneh stoji fotografiji s pripravljenimi aparati, vse strehe so polne gledalcev. Vse je bilo pripravljeno, samo enega je manjkalo: o kakem zrakoplovu in njegovem aparatu ni bilo ne sluha ne duha. Šele proti 5. uri se prikaže neki mož v usnjenem jopiču in govori s častniki. Takoj nato stopi iz skupine policijski nadzornik, zapiska na svojo netit! Pegouda, ki je imel isti dan v vrsto in — odkorakajo. Občinstvo se spogleduje in ne ve, kaj bi storilo; končno pa tudi sledi zgledu policije in se razhaja. Neki časnika stopi k pilotu in vpraša, kaj je pravzaprav s poletom. Dumont — ta je bil namreč — mu pove to-le: Njegova tvrdka je hotela preneti Pegouda, ki je imle isti dan v Aspernu prirediti polet. Poslala je Dumonta v Požun, češ, naj bo ondi pripravljen za polet; iz Asperna bo namreč na svojem aparatu poslala v Požun pilota Koschela in na istem aparatu naj se potem v Požunu dvigne Dumont, leti do Asperna, preseneti Pegouda pri manovriranju in začne z njim navidezno tekmo, kar naj bi dokazalo, da so Albatrosovi stroji ravno tako izvršni kakor francoski. Toda Koschela ni in ni, in ko je telefonično vprašal v Aspernu, se mu je odgovorilo, da Pegoudovega poleta ne bo in zato tudi Koschel ni poletel. — Požunska policija pa tej izjavi ni verjela, temmanj, ker je iz Asperna dobila odgovor, da tam kakega pilota Dumonta ne poznajo in je Dumonta trdo prišla. Zdi se, da si je nekdo dovolil šalo s Požunci. Stvar še ni pojasnjena.

VPRAŠANJE ITALIJSKE JURIDIČNE FAKULTETE.

Zastopnika italijanske ljudske stranke posl. Conci in Degaspari, sta urgirala 23. t. m. pri min. predsedniku

grofu Stürgkhu vprašanje o italijanski pravni fakulteti ter pri tem opozarjala na sklepe odseka. Stürgkh je odgovoril, da je vlada že poletni izjavila, da bo ob priliki posvetila italijanski pravni fakulteti svojo pozornost in stoji vlada še do danes na tem stališču. Stürgkh je izrazil zaupanje, da bo mogoče takoj po rešitvi malega finančnega načrta rešiti fakultetno predlogo. Nadalje je min. predsednik grof Stürgkh tudi zagotavljal italijanska poslanca, da se bo osebno zavzel za to, da bo prišla fakultetna predloga v drugem branju v plenumu v razpravo ter da bo rešena od plenuma.

ALBANSKE ZMEDE.

Izvoljski in Cambon predlagata, kakor se iz Londona poroča, da naj radi nesporazuma med začasno albansko vlado v Valoni in med Essad pašo zasedejo Drač. Valono in če bo potrebno tudi druge albanske kraje, mednarodni oddelki, podobno kakor se je Skander zasedel. Avstro-Ogrska, kakor znano, zavzema stališče, da zadošča mednarodna kontrolna komisija, če se takoj orožništvo organizira in če Albanija dobi vladarja. Izvoljskijevo časopisje napada v Londonu in v Parizu Avstro-Ogrsko, češ, da je sovražnica dejanski neodvisnosti balkanskih držav in da podpihuje mladoturški odbor v Solunu.

BULGARIJA

okupira novo ozemlje ne da bi se kaj posebnega zgodilo. Dne 23. t. m. zjutraj so imeli bulgarski vojaki 30 km do Gümüldžine in 15 km hoda do Ksantija.

Primorske vesti.

p Detomor? Dne 22. t. m. so v Trstu zaprli hišno »Palace hôtela Excelsior«, 23 letno Josipino Pančur v Viča pri Ljubljani, ker je na sumu, da je umorila novorojenčka, čegar truplo je policija na ovadbo neke natakariče istega hôtela našla med perilom. Obdolženka pravi, da je deček prišel mrtve na svet.

DRŽAVNI ZBOR SE NE RAZPUŠTI.

»Prager Tagblatt« trdi, da izkušna vlada razpravo o kanadskem škandalu preprečiti. Razpustiti državnega zbora ne mislijo osobito, ker še niso volili delegacije.

30-NOVIH KAVALERIJSKIH ODDELKOV STROJNIH PUŠK.

»Zeit« poroča, da še letos ustanove 6 novih kavalerijskih oddelkov strojnih pušk, 24 jih pa ustanove l. 1914.

TISZI SLEDI WEKERLE.

Opozicionálni krogi trde, da so dunajski krogi za to, da Tisza odstopi, ko se končno reši brambna predloga in da je tudi Bilinski zato, da sledi Tiszi Wekerle.

Zadnje vesti.

CESAR ZA IZKLJUČITEV NARODNOSTNIH SPOROV V PARLAMENTU.

Dunaj, 24. oktobra. Danes je cesar sprejel v avdienci podpredsednika avstrijskega državnega zbora kršč. soc. Jukla in Poljaka Germana, ki sta se mu prišla zahvaliti za odlikovanje. Cesar je napram Juklu obžaloval, da dela v parlamentu ne napredujejo tako, kot v nižjeavstrijskem dež. zboru. Jukel je odgovoril, da je temu vzrok, ker stoji v parlamentu narodni spori v prvi vrsti. Cesar je obžaloval, da se stavijo v ospredje stvari, ki naj bi se rešile in izvojevale v dotičnih kronovinah. Bilo bi zelo želeli, če bi bilo državno zastopstvo oproščeno teh zavor. Jukel je odgovoril, da bi bilo to le mogoče, če bi se odločilo za energičen korak. Cesar: Imate morda prav. Napram podpredsedniku Germanu je rekel cesar, da polaga veliko važnost na rešitev volilne reforme na Češkem.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 24. oktobra. Državni zbor je danes sprejel davek na dirže, nakar je pričel razpravo o davku na šampanjec. Referiral je poslanec Miklas. Rusin dr. Staruch je imel večeren obstrukcijski govor.

Dunaj, 24. oktobra. Gališki cesarski namestnik pride jutri na Dunaj, da s poljskimi »strankami konferira radi volilne reforme na Poljskem. Od teh konferenc je odvisen razvoj razmer v državnem zboru.

SOCIALNO-DEMOKRAŠKE DEMONSTRACIJE V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 24. oktobra. Socialna demokracija je za danes, pred jutrišnjo otvoritvijo ogrskega državnega zbora, naznačila pet ljudskih shodov in demonstrativen obhod, katerega je policija prepovedala. Socialni demo-

kratje nameravajo kljub temu izvršiti demonstrativni obhod. Policija je izdala obširne protidredbe.

KAZENSKA OVADBA PROTI PRAŠKEMU OBČINSKEMU ZASTOPU.

Praga, 24. oktobra. Dr. Boucek je vložil pri državnem pravdnistvu kazensko ovadbo proti celotnemu praškemu občinskemu zastopu. Dolži namreč odvetnika dr. Vejvarja, da je sprejel 375.000 K provizije od neznanih oseb, ko je občina nakupovala zemljišče za novo mestno plinaro. Ovadbo je napravil na podlagi § 104 kaz. zak. (Podkupovanje v uradnih zadevah.)

UČITELJI BREZ SLUŽBE.

Dunaj, 24. oktobra. Razglas zveze nemških ljudsko-šolskih učiteljev v Avstriji odsvetuje dijakom, da bi se posvetili učiteljskemu stanu, ker da je sedaj na Nižjem Avstrijskem približno tisoč učiteljev, oziroma učiteljic brez službe, na Češkem pa nad dva tisoč.

NOV HRVAŠKI BARON.

Zagreb, 24. oktobra. Cesar je podelil osješkemu velikemu županu Iv. Adamiču baronstvo.

OTVORITEV NOVE ŽELEZNIŠKE PROGE.

Dunaj, 24. oktobra. Iz krogov Slovanско-hrvatskega kluba poročajo, da bo nova železniška proga od Pribudiča do Knina otvorena koncem meseca novembra.

GRŠKO-TURŠKI MIR.

Atene, 24. oktobra. Danes se je v pododseku mirovnega zbora za vakufska poselstva dosegel popoln sporazum v vseh točkah. Jutri bo pododsek nadaljeval razpravo o muftijah. Ako se tudi glede te točke doseže sporazum, se snide plenum grških in turških mirovnih odposlancev, da se prečita končno besedilo zapisnika. Temu bo sledil čim prej podpis mirovne pogodbe.

IZ ALBANIJE. — ZAUPNICA VLADI V VALONI.

Valona, 24. oktobra. Včeraj je začasna vlada sklicala albanske voditelje, da bi razpravljali o delovanju vlade Ismaila Kemala in izjavili, da je bilo to delo albanski stvari v korist. Med razpravo se je sicer pojavilo nekoliko ugovorov, toda končno je vlada dobila zaupnico.

Belgrad, 24. oktobra. Uradno se poroča, da se srbske čete pomikajo iz Albanije.

SRBSKE GROŽNJE.

Dunaj, 24. oktobra. Iz Belgrada poročajo, da vsi opozicionálni in neodvisni listi ostro napadajo vlado, ker se je odločila izprazniti Albanijo. »Pravda«, glasilo naprednjakov, piše, da je Srbija doživela poraz. »Štampa« pozivlje vlado, da se naj z Avstro-Ogrsko ne pogaja več o trgovinski pogodbi, marveč da naj otežuje uvoz avstrijskih industrijskih predmetov v Srbijo.

SRBI IZNJANI IZ BULGARIJE.

Belgrad, 24. oktobra. Sofijski listi poročajo, da je bulgarska policija izgnala 310 Srbov kot sumljive elemente iz dežel. Največ izgnancev je avstro-ogrskih državljanov.

PREOSNOVA ČRNOGORSKE VOJSKE.

Cetinje, 24. oktobra. Črnogorski skupščini, ki je sklicana za 1. november t. l., se predloži važni zakonski načrti, med njimi preosnova vojske v modernem zmislu; pomnoži se dejanski stan vojske. Skupščina bo razpravljala tudi o ustanovitvi diplomatskih zastopstev na Dunaju, v Peterburgu in Belgradu.

STROŠKI BALKANSKIH VOJEN: TRI MILIJARDE.

Berolin, 24. oktobra. Balkanske države so podale tehniško-finančni komisiji v Parizu izkaze o vojnih stroških, ki znašajo skupaj tri milijarde frankov. Ena milijarda in 800 milijonov spada na štiri balkanske zaveznike. V drugi vojni so pa imele: Grška 349 milijonov, Srbija 226, Bulgarija 767 milijonov stroškov. Na Turčijo se računa skupaj približno 900.000.000 frankov.

NOVE VOLITVE NA TURŠKEM NAPOVEDANE.

Carigrad, 24. oktobra. Dne 23. t. m. je bil objavljen iradé, s katerim se razpisujejo nove volitve.

AVSTRIJA IN RUSIJA GLEDE BALKANA EDINI?

Berolin, 24. oktobra. »Magdeburger Zeitung« poroča, da so vesti o nasprotju med Avstrijo in Rusijo, ki so bile razširjene z ozirom na najnovejšo avstrijsko-srbsko vprašanje, neutemeljene. Nasprotno da se dá sklepati iz nekkih izjav ruskega zunanega ministra Sazonova o priliki zadnjega bivanja v Berlinu, da je razmerje med Rusijo in Avstrijo neprestano najboljšo ter da ima Avstro-Ogrska zagotovilo ruske vlade, da bi njenemu morebitnemu nastopu proti Srbiji Rusija ne delala nobe-

nih ovir. — V Berlinu tega ne verjamejo, marveč pripisujejo Avstro pisavo dela francoskih listov proti Avstriji baš vplivu Sazonova o priliki obiska v Parizu.

NEMŠKO ZRAČNO BRODOVJE.

Berolin, 24. oktobra. V kratkem nabavi nemška vojna uprava nadaljne štiri zračne ladje, in sicer 1 Parsevalovega sestava (P. IV.), 1 vojne vodljivega sestava (M. IV.), 1 Zeppelinovega sistema (Z. VI.) in 1 sestava Schutte-Lanz. Tako bo nemško vojno brodovje štel 10 modernih zrakoplovov.

NEMCIJA DOBI SANZIBAR.

London, 24. oktobra. Listi poročajo, da Nemčija proti primernim drugim koncesijam dobi Sanzibar. Baje za to Nemčija Angleški prizna interese v južni Perziji, ali pa odstopi Angležem ozemlje od Tanganjike, da bo mogoče Angležem »Kap Kairsko železnico« dovršiti po angleškem ozemlju.

VIHARJI NA JUŽNEM FRANCOSKEM.

Pariz, 24. oktobra. V Lionskem zalivu so te dni divjali strašni snežni viharji. Vsi parniki imajo znatne zamude. V Marsiliji je vihar podrl več zidov.

GOSPA TOSELLI NE DOBI VEČ APANAŽE.

Draždane, 24. oktobra. Gospej Toselli, bivši soprogi saskega kralja, bo z novim letom ustavljena apanaža 70.000 mark.

ZOPET STRAŠNA NESREČA POD ZEMLJO.

New-York, 24. oktobra. V Dawsonu v Mehiki je v Jelenovem rovu še 260 rudarjev zasutih. Izključeno je skoro, da bi jih rešili.

NEMŠKI CESAR V KONOPIŠTU.

Včeraj ob 5. uri 40 minut se je pripeljal nemški cesar z vlakom v Benešav, kjer ga je prestolonaslednik s svojo rodbino sprejel. Cesar je stal ob oknu in je z roko prijazno prestolonaslednika pozdravil. Sprejem je bil prisrčen. Z avtomobilom se je visoki gost odpelje v Konopište. Ob večernem koncertu na gradu je svirala nemškemu cesarju na čast mornariška godba iz Pulja. V nedeljo obišče nemški cesar našega cesarja v Schönbrunn.

Ljubljanske novice.

Ij Prihodnje nedeljo vabimo vse somišljenike iz Ljubljane in okolice, da se ob 10. uri dopoldne udeležijo v veliki dvorani »Uniona« shoda, na katerem govore voditelji Slovenske Ljudske Stranke: dež. glavar dr. Ivan Šusteršič, drž. poslanec Fran Povše in dež. odbornik dr. Evžen Lampe. Pristop imajo samo somišljeniki Slovenske Ljudske Stranke. Opozorite na ta shod vse znane Vam somišljenike!

Ij Vprašanje slovenske drame je bilo na včerajšnji seji mestne gledališke komisije, katere se je udeležil tudi intendant hrvaškega deželnega gledališča g. pl. Treščec, ugodno rešeno. Posrečilo se je dobiti pot, ki omogoči pokriti ono mesečno doplačilo, katero zahteva g. Borštnik za svoje delo poleg svoje zagrebške gaže. Po včerajšnji seji gledališke komisije je omogočeno gosp. Borštniku prevzeti vodstvo slovenske drame v slovenskem gledališču v Ljubljani. G. Borštnik ostane v Zavezu hrvaškega dež. gledališča. G. Borštnik pride jutri v Ljubljano, kjer skupno z gledališko komisijo takoj vse potrebno ukrene, da v najkrajšem času zopet pride slovenska drama do veljave.

Ij Druga predstava hrvatske opere. Sinoči je pel ensemble hrvatske opere drugič Verdijevega »Trovatora«. Umetniški uspeh je bil še večji, kakor prvi večer, ker je pela ulogo ciganke Azucene, gospa Anka Horvato, ki je obištno s svojim fenomenalnim, čudovito razsežnim glasom in ognjevito igro uprav fascinirala. Ta pevka se potaplja polno in voluminozno v najnižje altovske globine ter se dviga iz lahke v sopranske višine, tako da more peti stroko visokodramatične pevke in kontraltovske partije. Pri tem je njen pastozni in silni glas sposoben najnežnejše modulacije in najfinejših nians. Zares, umetnica izrednih talentov! Publika jo je seveda živahno pozdravljala. O ostalih solistih velja naša včerajšnja kritika popolnoma. Gospoda Vušković in Jastržebsky sta briljirala ves večer, gospa pl. Šugova, umetnica velike pevske noblosti in brez vseh primadonskih vsiljivosti, najzvončnejša, kakor olje in baršun mehkega, do viška izšolanega glasu, je dobila celo eleganten šopek. Ker so bili vsi solisti izpočiti, je vladala na odru velika animiranost, ki je prehajala tudi na naše težko-krvno občinstvo. Vobče je bil sinoči po dolgem času zopet prekrasen, splošno

zadovoljujoč umetniški večer. Opazili smo pa, da je bilo nekaj lož praznih. Kje so ostali ljubljanski veletrežci, podjetniki, najvišji uradniki? Ali res ne vzdrže naši inteligentni magnatje niti dveh večerov? Čemu potem toliko vpitja po operi? — Parter, balkoni, stojšča in galerije so bile zopet razprodane. Predstavo sta posetila tudi gg. ekselencia dež. predsednik baron B. Schwarz in grof R. Chorinsky z gospo ter živahno ploskal. Predstavo v sredo pa je posetil g. dež. glavar dr. Šusteršič. Prihodnje gostovanje hrvatske opere bo prve dni novembra in nam prinese dvoje različnih opernih del. Dobrodošla!

Ij Poštna vest. Cesar je podelil poštnemu nadupravitelju Jožefu Štruklju v Ljubljani naslov in značaj poštnega ravnatelja. — Poštni oficijal Matija Róthl v Ljubljani je imenovan za poštne kontrolorja pri c. kr. poštnem in brzojavnem uradu v Pulju 1.

Ij Bulgari in vsesokolski shod v Ljubljani. Sofijska »Večerna Pošta« piše, da je udeležitev bulgarskih »Sokolov« na vsesokolskem zletu v Ljubljani odvisna od tega, da se izključijo srbski, oziroma črnogorski Sokoli, katere imenuje — izdajalce Slovanstva.

Ij Izžrebani porotniki pri tukajšnjem deželnem sodišču za IV. porotniško zasedanje. Glavni porotniki: Avguštin Agnola, steklar v Ljubljani; Iv. Bergant, posestnik in trgovec v Stari-lobki; Franjo Božiček, trgovec in gostilničar v Spodnji Idriji; Andrej Berčič, trgovec na Rakeku; Jakob Fajdiga, trgovec v Vipavi; Franjo Graul, posestnik in mizar v Zgornji Šiški; Leo Hamann, prokurist v Ljubljani; Valentin Kranjc, posestnik in trgovec v Kranju; Ivan Korošec, župan, posestnik in gostilničar v Češnici; Anton Kosmač, gostilničar in posestnik v Radovljici; Pavel Klinar, posestnik na Plavžu; Ivan Kanc, posestnik in gostilničar v Podsmreki; Ivan Lavrič, posestnik v Cerknici; Ivan Mathian, tovarnar v Ljubljani; Rihard Maliy, posestnik v Trzinu; Jakob Marolt, posestnik v Zerovnici; Franjo Majdič, posestnik na Viču; Franjo Petrovič, posestnik in trgovec v Postojni; Jožef Primožič, veleposestnik in gostilničar na Pristavi; Ivan Poklukar, posestnik na Krnici; Rajmund Ranzinger, posestnik in špediter v Ljubljani; Ivan Rakovec, tovarnar v Kranju; Ivan Rihar, posestnik in gostilničar v Zgornjem Logatcu; Iv. Sapla, hotelir v Sturijah; Ivan Sajovic, trgovec v Kranju; Feliks Stare, grajščak v Koloveču pri Brdu; Karol Stare, tovarnar v Kamniku, Ivan Smerkolj, trgovec in posestnik v Lukovici; Alojzij Tršan, župan in posestnik v Tacnu; Karol Vičič, posestnik in gostilničar v Postojni; Jožef Verbič, zasebnik na Vrhniku; Avguštin Zajec, gostilničar; Ant. Zorec, posestnik in molar; Melhior Zupan, posestnik, vsi trije v Ljubljani; Ivan Zabret, tovarnar v Bokovku in Ignacij Zupan, posestnik in izdelovatelj orgelj v Kamni gorici. — Nadomestni porotniki: Franjo Anžič, posestnik; Vid Bratovž, starnar; Ivan Čerinič, posestnik; Jožef Podkov, mesar; Urban Rechberger, prodajalec oglja; Anton Smole, posestnik; Josip Toni, posestnik in mesar; Josip Urbančič, trgovec in Ignacij Vehar, posestnik in mizar v Ljubljani.

Ij Umrla je včeraj gospa Friderika Bürger, roj. Holzer, soproga pred leti umrlega bivšega ljubljanskega podžupana in podpredsednika Kranjske hranilnice Leopolda Bürgerja.

Ij S pošte. C. kr. poštna asistenta Francisek Zorec in Vekoslav Krainz v Ljubljani sta imenovana za c. kr. poštna oficiala.

Ij Umrla so v Ljubljani: Rudolf Cizelj, topničarski desetinik, 23 let. — Luka Habat, posestnik, 70 let. — Oton Garmičec, brivčev sin, 2 leti. — Franc Kračman, mizarski pomočnik-hiralec, 59 let. — Marija Vovk, delavka-hiralka, 62 let. — Marija Prek, postrežnica, 68 let.

Ij Poročil se je g. Ivan Kokalj, c. kr. carinski uradnik v pokoju, z gospo Uršulo Marijo vdovo Trškan iz Ljubljane. — V Borovnici se je poročil uradnik južne železnice gosp. Drago Pilih z gđ. Minko Zirovnikovo.

Ij Osem avtoomnibusov avstrijske tvrdke Sauser z Dunaja se pelje jutri v soboto skozi Ljubljano ter se med tem transportom ustavi v pogled gospodom interesantom od 9. do 11. ure dopoldne na Dunajski cesti od gostilne »pri Figovcu« do hotela »Slon«. Vozovi so namenjeni za dalmatinske pošte in je posebnost kariserij, katere so iz čistega aluminija — z zračno zavoro ter dvojnatim razplinsvalnikom, ki je patentovan. Ob 11. uri 30 minut dopoldne bodo vozovi v Logatcu, ob 1. uri 30 minut popoldne v Planini ter ob 3. uri popoldne v Postojni na vpogled.

Ij Športni klub »Olympia«. Prejeli smo: Pripravljalni odbor za ustanovitev mednarodnega športnega kluba »Olympia«, ki si je stavil nalogo, pospeševati vse ljud-

In hoc signo vinces!

Novo! V tem znamenju bodeš zmagal! Novo!
Ta slika ima tudi slovenske napise.

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe
od petka 7. do četrta 13. novembra.
Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov.
Cesar Konstantin sprejme krst. Prikanje sv. križa. Bitka pri Laksa Rubra. Angeli
se prikažejo in strašijo poganke bojovníke. Cesar Konstantin porazi Maksencija.
Solski mladini priporočljivo.
3222

U kinematografu IDEAL v Ljubljani
Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1—3, 3—5, 5—7, 7—9, 9—11.
V nedeljo tudi ob 10 1/2 zjutraj.
7 dni! Cene: K 1-90, 1-60, 1-30, 1-—, —60. 7 dni!

skemu zdravju koristne športne panoge in pa gojiti družabno življenje, zadel je kljub simpatijam, ki so mu jih kazali merodajni uradni činitelji in v kljub vnetemu in požrtvovalnemu delovanju pripravljalnega odbora v poedinah družabnih krogih na take težkoče, da je smatrali ustanovitev kluba kot preprečeno. Zelo je obžalovati, da nesaravani klub ne more izpeljati svoje zadače. V smislu avstrijskega olimpijskega komiteja je hotel tudi na jugu naše monarhije odlično gojiti telesne vaje in igre, navduševati mladino za športne prireditve in z razširjanjem zanimanja in smisla za šport in družabno življenje premostiti in izjednačiti vladajoča narodna nasprotja. Če so se tudi namere članov pripravljalnega odbora izjalovile, vendar oni ne bodo prenehali delovati v dosedanjem smislu ter pripravljati tla za svojedobno ustanovitev društva, ki naj, upoštevajoč in varujoč narodna, verska, socialna in strankarska svojstva vsakega posameznika omogoči skupno delovanje za telesno okrepljenje in izurjenje naše generacije, ki nam je toli potrebno, tako da se poedinec okrepi za boj v življenju, kakor da se dvigne in ojači blagostanje in vojna moč naše skupne domovine. — Vsled navedenih težkoč se je moralo za dne 26. t. m. napovedano ustanovno zborovanje odpovedati in smatra pripravljalni odbor svojo nalogo za enkrat kot končano.

SIJAJNA ZMAGA KATOLIČANOV NA BADENSKEM.
Ob volitvi dne 22. t. m. v badenski deželni zbor je bilo izvoljenih 29 pristašev centra, 5 konservativcev, 8 narodnih liberalcev, 1 divjak, 1 pristaš ljudske stranke in 9 socialnih demokratov; torej 53 poslancev. Ožjih volitev bo 20. Desnica (centrum in konservativci) štejejo že 34 poslancev. Vseh poslancev je 73. Število glasov centra je od 91.176 leta 1909 poskočilo na 116.153.

PORTUGALSKI UPOR.
»Agence Havas« poroča iz Lizbone: Portugalska vlada je izvedela, da pričakujejo monarhistični odbori v Evropi in v Brasiliji nemire, o katerih so listi prej poročali, predno naj bi bili izbruhnili. V skupinah demonstrantov so se nahajali tudi vojaki in so tudi vojake v Lizboni in v Oportu aretirali. — Iz Lizbone pa prihaja vest, da se je najnovejša zarota monarhistov popolnoma ponesrečila. Vsak dan se izvrše nove aretacije.

NESREČA V ZRAKU.
Avstrijski častnik nevarno ranjen.
Nadporočnik Franc Smicka, 14. artillerijskega polka je 23. t. m. ob 11. uri

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:
Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.
Povzroča slast do jedi, okrepeča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 8000 zdravniških sprčeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

dopolodne na asperskem letališču 100 metrov globoko padel. Poškodovan se je na prsnem košu in na glavi in si je zlomil nogo. Prepeljali so ga v vojaško bolnišnico. Življenje ni v nevarnosti.
ZOPET POIZKUSNA MOBILIZACIJA V RUSIJI.
Uradno se poroča, da je car ukazal poizkusno mobilizacijo meseca oktobra (stari koledar) v Samarkandu.

Tržne cene.
Cene veljajo za 50 kg.
Budimpešta, 24. oktobra 1913.

Pšenica za april 1914.	11 33
Rž april 1914	8 93
Oves april 1914	7 48
Koruza za maj 1914	6 33

Zahvala. 3281

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki se nam je izkazovalo ob smrti našega iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta, starega očeta in brata, gospoda

Luke Habata

zasebnika

izrekamo najpristranejšo zahvalo.

V Ljubljani, 24. okt. 1913.

Žalujoči ostali.

Dr. E. GALLATIA

ne ordinira od 23. okt. do preklica.

3277

Trgovina mešanega blaga

na prometnem prostoru, dobro vpeljana, se odda takoj radi družinskih razmer v Ljubljani.
Ponudbe: Poste restante.
„Lepa bodočnost“, Ljubljana I.
3235

Krasne ciprese

čez 6 metrov visoke, za okras vil, nagrobnih spomenikov itd. se dobe takoj pri g. Fr. Bizjaku, posestniku v Vižmarjih št. 22, po ugodni ceni. 3280

Sprejme se priden

kravar

ki je tudi lahko oženjen brez otrok. — Nastop takoj. Ivan Ogrin, Laverca. 3266

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dož. boln.

Dobro vino

v kmečkih kletih posreduje in garantira za pristnost **Kašelsko Društvo**, Kaštel, pošta Buje, Istra. 3004

Samotok rdeče desertno vino s Pelješca
1/2 litra 40 h, 5 litrov z dostavo 4*80 K. 3247
Vinska trgovina M. ŽERJAV, Strojarske ul. 32, Ljubljana.

Najnovejše kravate za gospode

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazone od najcenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za potovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija, palice, dežniki itd., vse v največji izbiri in :: najboljši kakovosti v ::
modni in športni trgovini
P. Magdić, Ljubljana nasproti glavne pošte. 3029

Dobava jestvin

za hrano prisiljenecv in gojencev odda se vsled odloka deželnega odbora kranjskega z dne 28. oktobra 1908, št. 11.193 za leto 1914 in sicer:

Blago:

1. goveje meso	okroglo 5500 kg
2. telečje meso	100 "
3. svinjska mast, ogrska	2000 "
4. rastlinska mast, v sodih	2000 "
5. moka za prežganko	4500 "
6. moka za cmoke	5000 "
7. prednja moka	100 "
8. koruzna moka za polento	5000 "
9. pšenični zdrob	1000 "
10. fižol (le v slučaju, da lastni pridelek ne bo zadostoval)	1500 "
11. riž	1200 "
12. ješprenj	1600 "
13. ješprenček	100 "
14. olje, navadno jedilno	150 "
15. sol, morska	3000 "
16. kava, navadna, nežgana	20 "
17. kumin	50 "
18. poper	15 "
19. kaša	700 "

To blago je dostavljati v skladišče v prisilni delavnici. Ker je skladišče se v Ljubljani, je blago podvrženo vžitini. Ponudbeni pogoji so ponudnikom na razpolago v pisarni podpisanega ravnateljstva, ter je ponudbam pristaviti izjavo, da se ponudnik podvrže tem pogojem.
Za dobavo mesa veljajo posebni ponudbeni pogoji, vsled katerih se mora meso enako zakladati kakor za vojake.
Zapečateni pismene ponudbe morajo biti postavno kolekovane in v dveh zavitkih, od katerih zunanji mora imeti naslov podpisanega ravnateljstva, notranji pa ime ponudnika in pripombo »Ponudba za zalaganje jestvin«.
K zaporednim številkam blaga 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 19 je posebej v zapečatenih zavitkih vložiti vzorce.
Ponudbe z vzorci je vložiti do 17. novembra 1913 v pisarni ravnateljstva deželne prisilne delavnice v Ljubljani.
Ravnateljstvo deželne prisilne delavnice in vzgojevališča v Ljubljani, dne 23. oktobra 1913.

ING. UHLIR

TEHNIČNI BIRO IN STAVBENO PODJETJE

CENTRALA: LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA ŠT. 26 (POLEG PLINARNE),

Beton
Zelezobeton
Mostovi
Stropi
Dvorane
Zazidki turbin

Strokovna
izvršitev
vseh vrst
načrtov
Prevzetje zgradb
Tehnična mnenja

Vodovodi
Električne centrale
Turbine
Mlini
Žage
Opekarnice
Moderne apnenice

Obisk strokovnih
inženirjev
na željo

PODRUŽNICE: GORICA, TRST, ZAGREB.

izdaja konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Odgovorni urednik: Jožef Gostinčar, državni poslanec.